

חשיבות דו"חות חשבונאיים שבבסיס הסכם ההפרדות בין שותפים

הכותב: עו"ד עדו שפרלינג*

במאמר הקודם דנו בפסק דין בנושא סכסוך שותפים ופירוק שותפות עסקית, שמלמד על החשיבות שיש לדרך בה מוצגים הדו"חות הכספיים וסיווג ההכנסות - על הערכת השווי של החברה. באותו מקרה, המשמעות הכלכלית - להבדיל מהחשבונאית - של הנתונים, הובילה להערכת שווי אפס לחברה, ולהחזר ההשקעה לשותף המשקיע.

פסק דין נוסף מהזמן האחרון, מלמד על החשיבות שמייחס בית המשפט לנתונים החשבונאיים, בעת סכסוך שותפים. (תא מחוזי ת"א) 25746-01-18 **יוסף ביבס נ' דניאל אוהב** ציון ואח', כב' השופטת מיכל אינסמן - עמית, מיום 15.5.2024).

זה סיפור המעשה - ביבס ואוהב ציון היו שותפים והבעלים בשתי חברות לכלי עבודה, "סיטי שופ" ו"עשינו עסק". היחסים ביניהם עלו על שרטון והם הגישו תביעות הדדיות, בהן טען כל אחד למצגי שווא שהציג הצד שכנגד, במסגרת הסכם ההפרדות ביניהם. ביבס תבע בקשר לחלקו בחברת "סיטי שופ", אוהב ציון תבע בקשר לחלקו בחברת "עשינו עסק".

נקדים ונציין כי תביעות שני הצדדים נדחו בסופו של יום - בית המשפט קבע, שהמדובר בצדדים שותפים עסקיים, מכירים אחד את השני ואת נתוני החברות המשותפות. הסכם ההפרדות ביניהם נחתם לאחר סכסוך קשה, הם ידעו והבינו היטב את טיבו ומהותו של ההסכם על כל היבטיו, לרבות ההיבט הכספי, הכלכלי, החשבונאי והמשפטי.

יחד עם זאת מעניינת במיוחד טענת ביבס, בדבר מצגי שווא שהוצגו בדו"חות החשבונאיים של חברת "סיטי שופ". לטענת ביבס, הוא ויתר על כל זכויותיו ב"סיטי שופ", כולל על החזר הלוואת בעלים והעביר את מניותיו לאוהב ציון, בהסתמך על הנתונים הכספיים בדו"חות. כך, במסמך "תמצית מאזן", גרעון חברת "סיטי שופ" עמד על סך של כ- 23.7 מיליון ₪, כאשר מלאי החברה הוצג בסך של כ- 6.8 מיליון ₪, בעוד בדו"ח הכספי המבוקר שפורסם לאחר ההפרדות, הוערך המלאי בסך של כ- 16.2 מיליון ₪, קרי פער מהותי בערך של למעלה מכפול.

בית המשפט עמד על כך, כי בראש מסמך "תמצית המאזן" צוין כי, "הנתונים מבוססים על ספרי הנהלת החשבונות של החברה ליום 31.12.15 נכון להיום (29.2.16). הנתונים הנ"ל טרם בוקרו ואינם סופיים" וכן **בביאורים למסמך, נכתב כי המלאי מבוסס "לפי סניפים ולפי הערכה"**, תוך פירוט כל סניף וסניף, מאלו המצויים בבעלות ישירה של "סיטי שופ", (להבדיל מהסניפים שמופעלים על ידי זכיינים).

יותר מזה, ביבס לא הבהיר לרבות בחוות דעת מומחה, כיצד מבחינה כלכלית, הפער במלאי הרשום, מעלה או מוריד ביחס להלוואת הבעלים וכלשון פסק הדין, " **מה ההבדל הכלכלי בין אם הגירעון הוא 23 מיליון ₪ כשהמלאי הרשום הוא X, למצב שהגירעון הוא 23 מיליון ש"ח, כשהמלאי הוא Y.**"

השורה התחתונה שרלוונטית מאוד לרואי החשבון - בעת עריכת מסמכים חשבונאיים, יש לציין במפורש האם הנתונים שהמובאים בהם הם מדויקים או נתונים שהובאו "לפי הערכה" ולגבי הדו"חות הכספיים - האם הם סקורים או מבוקרים. גם בסוף פסק הדין עמד בית המשפט על החשיבות שהוא מייחס לרואי החשבון: " **דומה כי הדרך המתאימה ביותר לסיום פסק דיני זה היא באמצעות הפנייה לדברי הפתיחה שהשמיע רו"ח גמליאל, אשר שימש כמגשר מקובל על הצדדים, בעדותו לפני בית המשפט : אני מכיר את התיק, אני יודע מה היה בפברואר, אני יודע מה הזה בנובמבר, ואמרת לשני הצדדים - אין תיק. אין תיק. אין בסיס לתביעה לאף צד. זה מה שאמרתי להם.**"

*עו"ד עדו שפרלינג - מתמחה בסכסוכי שותפים, פירוק שותפויות עסקיות, מאבקי שליטה ובעלי מניות.

ליצירת קשר: idospr@gmail.com